

A kiadvány 2018. 06. 15-én tankönyvvé nyilvánítási engedélyt kapott a TKV/3422-6/2018. számú határozattal.

A kiadvány megfelel az 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 1. sz. melléklet 1.2.6.1. A változat: Kerettanterv az általános iskola 1–4. évfolyam megnevezésű kerettanterv előírásainak.

Írta: Kaibinger Pál

Felelős szerkesztő: Kardosné Szógy Szilvia

Lektorálta: B. Horváth Andrea vezetőtanár, karnagy

Fedelet tervezte: Vékony Ágnes

Illusztráció: Megyeri Katalin

Kottagrafika: Álmos János

A tankönyvvé nyilvánítási eljárásban kirendelt szakértő:
Ambrus Péterné

© Kaibinger Pál, Eszterházy Károly Egyetem (Nemzedékek Tudása Tankönyvkiadó Zrt.), 2013

Írás:

Színezés:

Ének:

Taps:

Kopogás:

Pótlás:

Folytasd!

Kösd össze!

Hangszeres játék:

ISBN 978-963-19-7656-4

2. osztály

Ismétlés

1. Pótdold a hiányokat! Tapsoljátok el a ritmussort!

2 | □ | | Z □ | | Z |

2. Írd be a hiányzó ritmusokat! Szóltassátok meg tapssal és kopogással!

2 | | | : | | | : | | |

TÁ TÁ TÁ szün titi titi TÁ TÁ titi titi TÁ TÁ TÁ TÁ TÁ szün

3. Írd le a dal ritmusát! Tapsoljátok és kopogjátok énekléskor a dal ritmusát!

2 □ □ | | | | | | | |

Ha én ci-ca vol-nék, száz e-ge-ret fog-nék, de én ci-ca nem va-gyok, e-ge-ret sem fog-ha-tok!

4. Alkoss kettes ütemeket |, □ és Z felhasználásával!
Szóltassátok meg ütemenként felelgetve!

2 | | | |

5. Írd a hangok nevét a kézjelek alá! Énekeljétek el a dallamot!

6. Írd betűkkel az 5. feladat dallamát a vonalrendszerbe!

SZ

7. Folytasd a hangok írását másolással!

SZ

1. Írd a ritmust a dallamhoz! Énekeljétek el! Felelj a zenei kérdésre szolmizálva!

2 | | | □ | □ | □ | | Z

sz 2

2. Kösd össze a párokat!

sz

2 □ | □ | □ □ | | Z

m m sz | | sz | sz m sz |

sz 2

3. Pótold a hiányokat! Énekeljétek a dallamot! Felelj a zenei kérdésre szolmizálva!

sz sz | sz m sz m m sz | m

sz 2

4. Színezzetek! **Szó**=piros, **mi**=kék, **lá**=lila. Rakjátok ki dallamkirakón is!

sz 2

5. Másold le a dallamokat! Énekeljétek el!

sz 2

6. „Élő zongora”. Hárman énekeljétek el a dallamot! Legyen valaki **szó**, valaki **lá** és valaki **mi** hang! Mindenki csak a saját hangját szólaltassa meg!

sz 2

A félhang és szünete

1. Írd le a rajzok ritmusát!

= |

= □

= ♩

TÁ+TÁ=TÁ-Á

2. Folytasd a ritmus írását!

3. Folytasd a ritmus írását!

4. Pótold a hiányzó ütemvonalakat és a záróvonalat! Tapsoljátok el a ritmussort!

5. Válaszolj a kérdésre! Szóltassátok meg tapssal és kopogással!

Kérdés: 2 ♩ | □ | || Felelet: 2 | | ||

6. Alkoss dallamot **szó-mi-lá** hangokkal a ritmushoz! Énekeljétek el a dallamot!

7. Folytasd a kotta írását másolással!

Méz, méz, méz, ter-mett méz. Méz, méz, méz, ter-mett méz.

8. Írd át hangjegyekbe a betűkottát!

sz m sz | sz m | sz

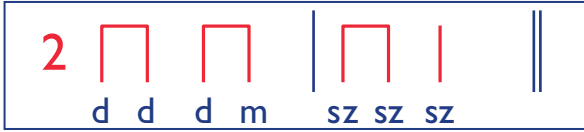
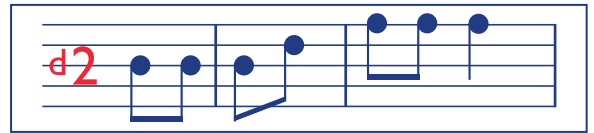
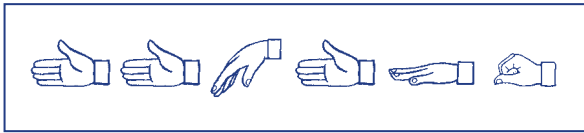
	lá
	szó
	mi

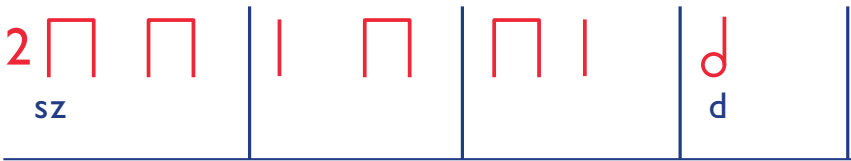

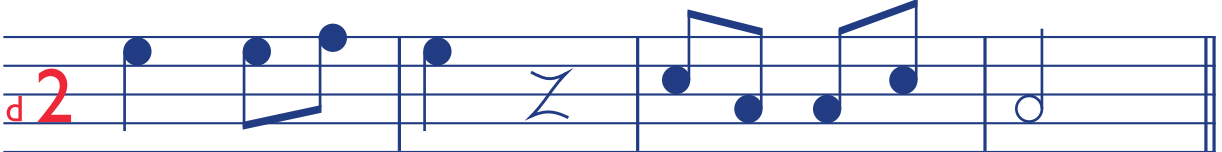
1. Kösd össze színessel a párokat!

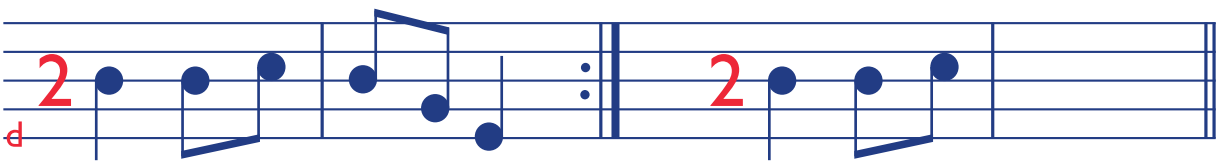
2. Találj ki dallamot a **szó-mi-dó** hangokkal a ritmushoz! Énekeljétek el!

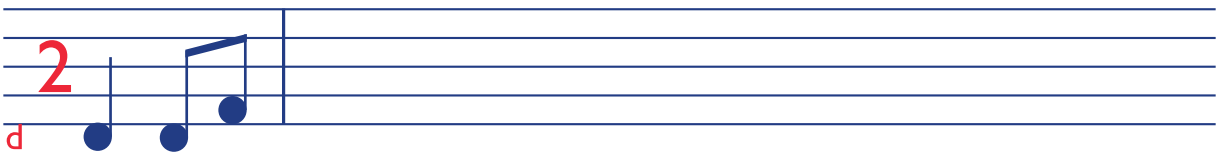
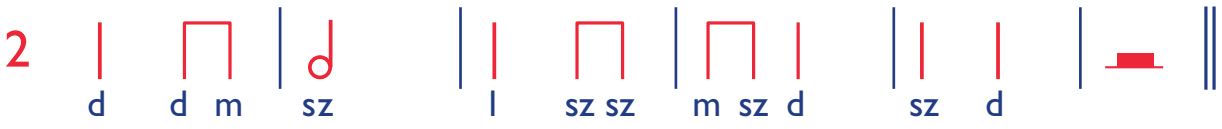
3. Karikázd be feketével a **dó** hangokat a kottán! Hányat találtál?

4. Másold le a dallamokat!

5. Írd be a vonalrendszerbe a betűkottát! Énekeljétek el halkán-hangosan!

6. Írj választ a kérdésre! Énekeljétek el felelgetősen!

7. Dallamdominó. Folytassátok a hangok írását! Énekeljétek el a dallamot!

Hangjegyírás pótvonallal

1. Folytasd a hangok írását!

Handwriting practice for musical notation. A five-line staff with a dashed midline. The first three lines contain three quarter notes on the first, second, and third lines. The rest of the staff is blank for continuation.

2. Folytasd a hangok írását!

Handwriting practice for musical notation. A five-line staff with a dashed midline. A red '2' is at the start. The first four measures contain: three quarter notes on the first, second, and third lines; a half note on the first space; three quarter notes on the first, second, and third lines; and a half note on the first space. The rest of the staff is blank.

3. Folytasd a versritmus írását!

Handwriting practice for musical notation. A five-line staff with a dashed midline. A red '2' is at the start. The first four measures contain: four quarter notes on the first, second, third, and fourth lines; a half note on the first space. The rest of the staff is blank.

A-rany-á-gon ül a sár - mány, ki-csi dalt fúj fu - vo - lá - ján.

(Weöres Sándor)

4. Írd a kézjelek alá a hangok nevét! Énekeljétek el a dallamot!

5. Írd le a vonalrendszerbe a 4. feladat dallamát!

Handwriting practice for musical notation. A five-line staff with a dashed midline. A red '2' is at the start. The first two lines contain two quarter notes on the first and second lines. A red 'd' is written below the first line.

6. Keress **mi-dó** dallamrészleteket a kottán! Karikázd be őket! Hányat találtál?

Handwriting practice for musical notation. A five-line staff with a dashed midline. A red '2' is at the start. The staff contains a sequence of notes: quarter notes on the first, second, and third lines; a half note on the first space; quarter notes on the first, second, and third lines; a half note on the first space; quarter notes on the first, second, and third lines; a half note on the first space; quarter notes on the first, second, and third lines; a half note on the first space. A red 'd' is written below the first line.

A ré hang, a négyes ütem, az egész és szünete

1. Írd a hanglépcsőkre a hangok nevét!

lá
szó
mi
ré
dó

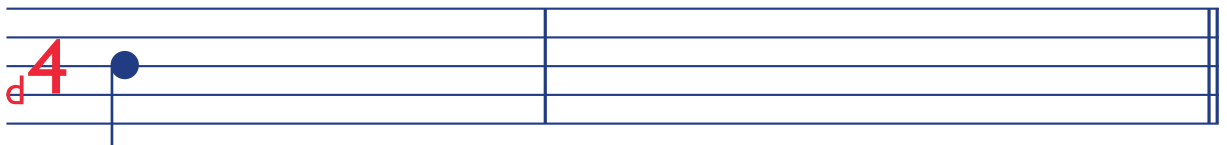
2. Írd a kézjelek alá a hangok nevét! Énekeljétek el a dallamot ritmussal!

TÁ-Á+TÁ-Á=TÁÁ-ÁÁ
TÁ+TÁ+TÁ+TÁ=TÁÁ-ÁÁ

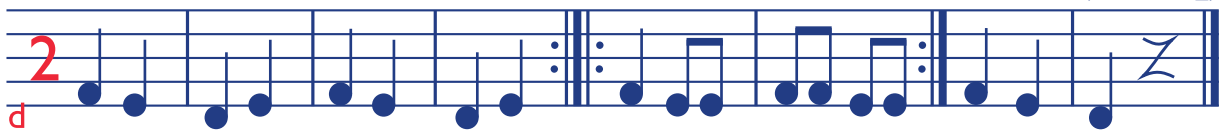
3. Írd a vonalrendszerbe a kézjelek dallamát negyed ritmusokkal!

4. Karikázd be sárgával a ré hangokat az ismerős dal kottáján!

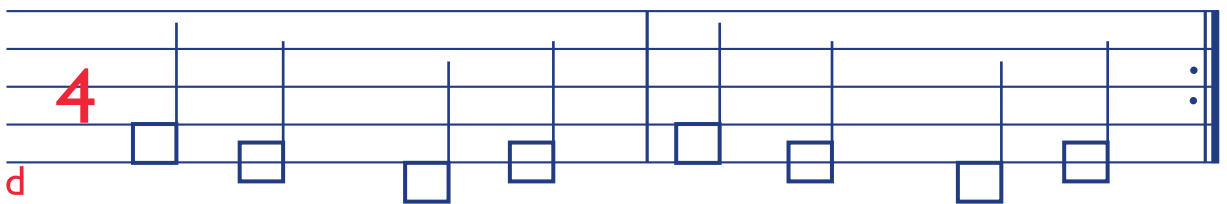
Énekeljétek el a dalt szolmizálva és szöveggel is!

(Túrót ettem)

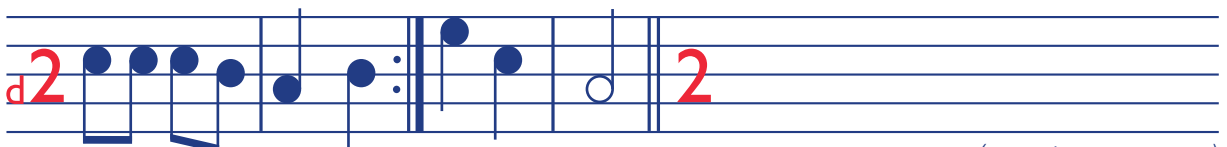

5. Írd le színes kottával is az előző dallam kezdetét $\frac{4}{4}$ ütemmutatóval!

mi=kék, ré=sárga, dó=fekete

6. Másold le a dallamot! Melyik dal ez?

(Tik csak esztek, isztok)

1. Írd le az ütemeket a jeleknek megfelelően! Énekeljétek el a dallamot!

= | | | | | |
 sz m sz sz m

= | | | | |
 sz sz l l sz m

= | | | | | |
 r r m d

2

_____

2. Folytasd a vers ritmusának írását! Írj dallamot hozzá **mi-ré-dó** hangokkal!

| | | | |
 m m d

Ci-ne, ci-ne, ci-ne-ge, jön a ta-vasz hi-szed-e? (Szepesi Attila)

3. Írd be a betűkottát a vonalrendszerbe! Énekeljétek el a dallamot!

2 | | | | | | | :||
 d r m sz m m r r d

(Sándor napján)

4. Folytasd a dallam írását!

m sz m r d d

5. Találj ki dallamot **mi-ré-dó** hangokkal az üres ütemekbe!

6. Keresd meg és jelöld a **különbséget** a két kottán! Hányat találtál?
Énekeljétek el a dallamot!

7. Folytasd a dallamlánc írását! Használd a **szó-mi-ré-dó** hangokat!

sz sz m r m d _ _ _ _

m _ _ _ _ d _ _ _ _

Gyakorlás

1. Pótold a ritmusjeleket!

4

ti ti TÁ szün ti ti szű - ün TÁ - Á TÁ - Á szün szün

2. Írd le a vers ritmusát! Pótold a hiányzó ütemvonalakat és a záróvonalat!

2

□ □ | |

Hát ez a szél mit a-kar? Min-dent ki-föd, ki-ta-kar. A-ja-jaj, ha-ja-jaj, nya-kun-kon a zi-va-tar!
(Kányádi Sándor)

3. Egészítsd ki az ütemeket! Szóltassátok meg ritmushangszerekkel!

4

| Z □ | | :| □ :|

4. Írj ritmussort diktálás után! Legyen benne ◐ érték!

4

| | | |

5. Taps és kopogás. Írd le a ritmus visszhangját! Szóltassátok meg!

Taps: 2

♩ | □ | | Z □ □ |

Kopogás: 2

| | | |

6. Írd le a ritmuskánon második szólamát! Szóltassátok meg a ritmuskánont!

1.

2 □ □ | | | 2. | Z □ □ □ | ♩

2

▬ | ▬ | □ □ | | | |

7. Találj ki dallamot a ritmushoz a tanult hangokkal (lá-szó-mi-ré-dó)!

4

◐ | □ | | | □ | Z | □ | ♩

Az alsó lá hang

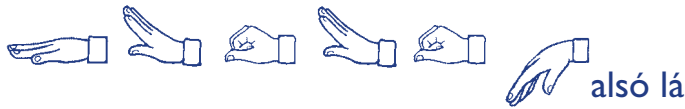
lá
szó
mi
ré
dó
lá,

1. Írd a hanglépcsőkre a hangok nevét!

2. Írd a kézjelek alá a hangok nevét! Énekeljétek el a dallamot!

3. Írj a vonalak helyére **alsó lá** hangot! Énekeljétek el a dallamot!

2 □ □ | | | □ □ | | | □ □ | | | □ □ | | |
 d r m m m r d r m m r d r d r d _ _ r d r d _ _

4. Alkoss dallamot a ritmushoz **mi-ré-dó-lá**, hangokkal! Énekeld el a dallamot!

2 □ | □ | | □ | Z □ | □ □ | □ | d l,

5. Írd a betűk fölé a hangjegyeket! Melyik dal ez?

2 d ● ● ● m r r m l, r r r m d

6. Pótold a hiányokat! Énekeljétek és mutassátok kézjellel!

(Hajlik a meggyfa)

2 d ● ● ● ● l, d l, d m m m l, l, l,

7. Írj választ a kérdésre!

2 d ● ● ● ● m r r m l,

8. Találj ki ritmuskíséretet a dallamhoz! Szóljáljon meg egyszerre mindkettő!

Ének: 2 | | □ □ | □ □ | | |
m r d r m m d r d l, l,

Kopogás: 2 | | | |

Gyakorlás

1. Pótdold a hiányzó ütemvonalakat és a záróvonalat! Tapsoljátok el a ritmust!

2. Alkoss négyes ütemeket a |, □, Z, d, —, o, — ritmusokkal!
Szóltassátok meg a ritmust ütemenként váltva!

2

3. Írd a kézjellek alá a hangok nevét! Énekeljétek el a dallamot!

4. Találj ki ritmust a 3. feladat dallamához! Írd le! Tapsold el!

4

m

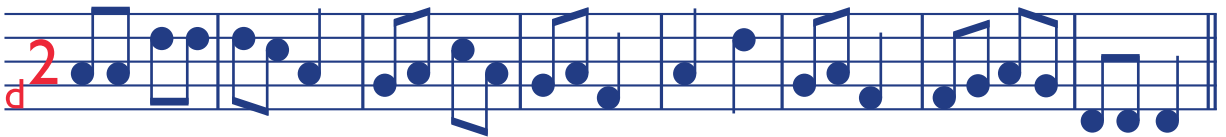

5. Írd betűkkel a hangjegyek alá a dallamot! Énekeljétek és mutassátok kézjellel!

(Kodály Zoltán)

2

m m l l

6. Pótdold a hiányokat! Énekeljétek el szolmizálva a dallamot!

(Kodály Zoltán)

2

m l,

d r m

l, l,

7. Találj ki kérdést a válaszhoz! Írd le! Énekeljétek el felelgetően is!

Kérdés: 4

Felelet: 4

m r d

8. Találj ki dallamot a ritmuskísérethez! Énekeljétek és tapsoljátok!

Dallam: 4

Taps: 4

1. Írd át a ritmussort! □ = l, l = □, z = z, ■ = ■
Szóljon meg mindkét ritmussor külön!

2				□		□	□		z		□	□	□		□		■
2	□	□															

2. Találj ki ritmussort a „makacs ritmus”-hoz! Szóltassátok meg egyszerre!

4																	
4				z				z				z				z	

3. Írd le a vers ritmusát!

2		□															
---	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Új év-ben ví-gad-junk bor-ral, bé-kes-ség-gel. Áld-ja Is-ten, gazd-u-ram, min-den tel-jes-ség-gel!

4. Egészítsd ki a dallamot a vers ritmusával! Énekeljétek el szolmizálva és szöveggel is!

2	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

5. Keresd meg és kösd össze a párokat! Énekeljétek el felelgetősen őket!

2	□		□					2			□	□		z	
	sz	sz	m	sz	sz	m	r m				l,	l,	d	r	m r l,

2			□	□		z		2	□		□				
	l,	l,	d	r	m	d	r		sz	sz	m	sz	sz	m	r d

6. Pótold a hiányokat! Énekeljétek el a dallamot!

(Kodály Zoltán)

2	●	●		●	●	●	●		●	●	●	●		●	●	●	●				
	sz	sz	sz	l	sz	---	---	---	d	r	d	---	---	r	sz	r	---	---	d	r	d

7. Éneklés „makacs ritmus”-sal. Találj ki másik „makacs ritmust” az éneklés mellé! Szóltassátok meg őket!

Ének:	2	□	□		□	□		□	□			z		
		m	m	m	r	m	m	r	d	r	r	d	r	l,

1. ritmus:	2	□		□		□		□					
------------	---	---	--	---	--	---	--	---	--	--	--	--	--

2. ritmus:	2												
------------	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

1. Írd le a ritmusokat a jeleknek megfelelően! Találj ki befejezést a ritmussorhoz!

☀ = | | | Z | ☁ = □ □ d |

?

2

_____

2. Ritmuskánon. Írd le a 2. szólam ritmusát! Szóaltassátok meg!

1. 2.
2 □ | | Z : | | □ □ | | □ | | Z ||

2 □ | □ | : | | | | | | |

3. Rakd sorrendbe a betűkották dallamát! Énekeljétek el a dallamot!

□ □ | | Z |
d r m sz m

| | □ | |
sz sz m r d

□ □ | | Z ||
r r sz r d

2 □ □ | | Z |
d r m sz m

4. Írd át a 3. feladat dallamát a vonalrendszerbe négy negyedbe! Használj ismétlőjelet!

4
d

5. Egészítsd ki a dallamot szó, mi vagy dó hangokkal! Énekeljétek el!

4 □ □ □ | □ □ □ | ● ||
d m sz sz . . . r r m r . . .

6. Találj ki befejezést a dallamhoz a tanult hangokkal! Énekeljétek el a dallamot!

4
d m r m sz sz

7. Keresd meg és karikázd be a hibás hangjegyeket a kottán!

2
d
r r r m r d l, d m m d d

1. Pótold a hiányzó ütemvonalakat és a záróvonalat! Tapsoljátok el a ritmust!

4 □ Z | □ Z | □ | ♩ □ □ | | | Z

2. Változtasd meg három helyen az 1. feladat ritmusát!
Írd le a megváltozott ritmussort!

4

3. Ritmusdiktálás.

4

4. Írd le a *Cifra palota* ... kezdetű dalunk ritmusát! Énekeljétek el a dalt!

2

Cif - ra pa-lo-ta, zöld az ab-la-ka, Gye-re ki, te tu-ba-ró-zsa, vár a vi-o-la!

5. Keresd meg és jelöld pirossal a **szó**, kékkel a **mi**, feketével a **dó** hangokat!

2

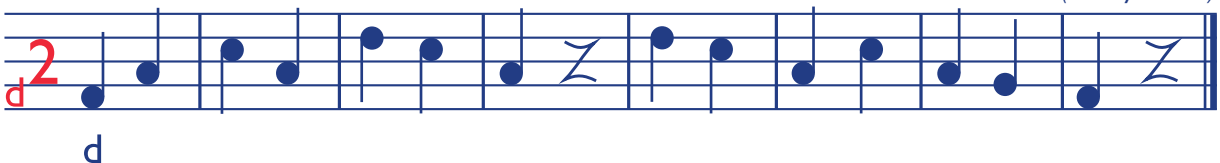
(Jön a kacs!) (Kodály Zoltán)

6. Írd a hangok alá betűvel a dallamot! Énekeljétek el!

(Kodály Zoltán)

2

d

7. Írd le a dallamot a jeleknek megfelelően! Énekeljétek el!

= □ | | sz | | m

= □ □ | □ | r r m r d r m

= | □ | | Z m r m l,

2

1. Pótold a hiányokat a vers ritmusában!

4 □ □ □ | □ □ □ | □ □ | | □ □ | |

Dombon törik a diót, hegyormon a mogorót – zajuk idecsattog! – völgyben meg a makkot.
(Tamkó Sirató Károly)

2. Másold le a vers ritmusát! Találj ki „makacs ritmus” kíséretet hozzá!
Szólaljon meg egyszerre mindkettő!

Versritmus: 4				
Kíséret: 4				

3. Írj választ a kérdésre! Szóltassátok meg tapssal és kopogással!

Kérdés-taps: 4 □ □ □ □ | ○ ||

Felelet-kopogás: 4 | | ||

4. Írj választ a kérdésre! Énekeljétek el felelgetősen!

Kérdés:

Felelet:

4 □ □ □ □ | ♪ ♪ |
d r m m sz m r d | r r

4 | | ||

5. Írd le a vonalrendszerbe a 4. feladat kérdésdallamát! **Dó** az 1. vonalközben!

4	
---	--

6. Írd le a vonalrendszerbe a 4. feladat válaszdallamát!
A **dó** most a 3. vonalon legyen!

4	
---	--

7. Egészítsd ki a dallamot! Énekelj, tapsold!

4 ○ | □ □ | Z | | □ □ | □ □ | Z ||
d | r | m | d

Összefoglalás

1. Színezd ki a vers ritmusában pirossal a □□, kékkel a □|, ritmusokat!

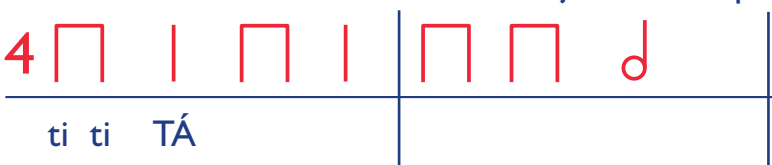
Kö-vön ült két vö-rös-begy, e-gyik el-szállt, ma-radt egy.

A má-sik meg el-sza-ladt, a sze-gény kő ott- ma- radt!

(Károlyi Amy)

2. Írd a ritmusértékek nevét a ritmusjelek alá! Tapsoljátok el a ritmust!

3. Pótold a hiányokat! Szóltassátok meg a ritmust halkán és hangosan is!

4. Ezeket a ritmusértékeket tanultuk: |, □, ♪, —, ○, —.

Alkoss kettes és négyes ütemeket belőlük!

5. Karikázd be az azonos ütemeket a két ritmussorban!

Szóltassátok meg külön-külön őket, a felső sort tapssal, az alsót kopogással!

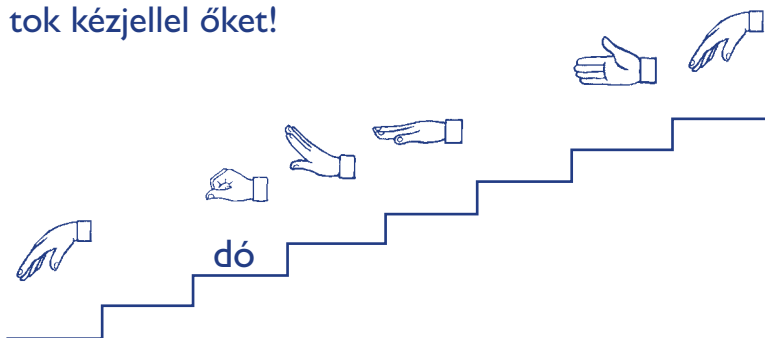

6. Írd le a ritmust kánonban! Szóltassátok meg a ritmuskánont!

1. 2.

7. Írd a hanglépcsőre a tanult szolmizációs hangok nevét! Énekeljétek és mutassátok kézzel őket!

1. Találj ki „makacs ritmus” kíséretet a dallamhoz! Szóltassátok meg egyszerre!
(Kodály Zoltán)

Ének: 4 | | | Z | | | Z | □ □ | | | □ | | | Z

m r m m r m m r d r m d r d r d

Ritmus: 4

(eredetileg $\frac{2}{4}$ -ben)

2. Helyezd el a hangsort a vonalrendszerben!

d | d

l, d r m sz l l, d r m sz l

3. Írd le betűkkel a fecskék dallamát!

SZ _ _ _ _ _ _ _

4. Karikázd be pirossal a legmagasabb, feketével a legmélyebb és kékkel az azonos hangokat a kottán! Énekeljétek el a dallamot kérdés-felelt formájában!

d 4

5. Másold le ismétlőjellel a dallamot! Szolmizálva válaszolj a zenei kérdésre!

d 2 2

6. Egészítsd ki a dallamot a tanult hangokból! Énekeljétek el a dallamot!

2 □ □ | □ | □ □ | | | □ □ | □ | □ □ | | |

r r r m d d d _ _ _ m d l, l, d d r d r _ _ _ l, l,

d 2

Tartalom

Ismétlés	3
A félhang és szünete	5
A dó hang	7
Hangjegyzés pótvonallal	9
A ré hang, a négyes ütem, az egész és szünete	11
Gyakorlás	13
Az alsó lá hang	15
Gyakorlás	17
Összefoglalás – Ismétlés	25

Eszterházy Károly Egyetem
3300 Eger, Eszterházy tér 1.
Telefon: (+36-1) 460-1873
Fax: (+36-1) 460-1822
E-mail: kiado@ofi.hu

A kiadásért felel: dr. Liptai Kálmán rektor • Raktári szám: NT-11267/M • Felelős szerkesztő: Tóthné Jávor Melinda
Utánnomásra előkészítette: Simonyi Kata • Műszakiiroda-vezető: Horváth Zoltán Ákos • Műszaki szerkesztő: Szabóné Szetey Ildikó,
Görög Istvánné • Grafikai szerkesztő: Róth Ágnes • Formakészítés: Kottamester Bt., TiMac Bt., Budapest • Terjedelem: 3,6 (A5) ív
A könyv tömege: 93 gramm • 1. kiadás, 2019